

එක්සත් ජනපදය පීට්‍රබලය ලන් සවුදි තන්ත්‍රය කාන්තා ක්‍රියාකාරිණියක් සහ තවත් සිව්දෙනෙකුගේ හිස ගසා දැමීමට සැරසේ

US-backed Saudi regime set to behead female activist and four others

2018 අගෝස්තු 25

සෞදි අරාබියේ රාජ්‍ය අභිවෘද්ධිය, සවුදි තන්ත්‍රයට එරෙහිව සටන් පාඨ කියමින් සහ සමාජ මාධ්‍ය තුළ සිය විරෝධතාවයේ විඩියෝ දර්ශන පළකරමින් රටේ රාජාණ්ඩු ආඥාදායකත්වයට එරෙහිව සාමකාමී උද්ඝෝෂනයක නියැලීමේ “අපරාධය” සඳහා 29 හැවිරිදි දේශපාලන ක්‍රියාකාරිකාවක වන ඉස්රා අල්-ගෙෂාම්, ඇගේ සැමියා වන මුෂා අල්-හමීම් සහ තවත් තිදෙනෙකු ගේ හිස ගසා දැමීම මගින් උවමි පැමිණවිය යුතු බවට කැඳවුම් කර ඇත.

වෝදනා එල්ල වී ඇති දේශපාලන අපරාධ මත පදනම්ව පළමු වරට සෞදි කාන්තාවකද ඇතුළුව මරන දඬුවම් පැනවීම්, අරාබි ලෝකය තුළ වොෂිංටනයේ සම්පතම සගයා ලෙස සලකන සාපරාධී තන්ත්‍රයක් සංකේතවත් කරයි.

මෙම වෝදනාවලට හේතු වූ විරෝධතාවන් පැවැත්වූනේ රටේ මිනිසුන් ජනගහනයෙන් බහුතරයකගේ නිවහන වන සෞදි රාජධානියේ තෙල් සම්පතීන් පොහොසත් නැගෙනහිර පළාතේ ක්වැට්ට් වරාය නගරයේදී ය. 2011න් ආරම්භ වී එදා සිට ඉදිරියට යමින් මෙම විරෝධතාවයන් මගින් ආන්තික සාම්ප්‍රදායික සුන්නි නිකායක් වන නිල රාජ්‍ය අනුග්‍රහය ලත් වහබ්වාදයේ ආගමික ඉගැන්වීම් සමග ගැටගැසුණු රාජාණ්ඩුවක් විසින් මිනිසුන් ජනගහනය මර්දනය කිරීම සහ ක්‍රමානුකූලව වෙනස්කම් කිරීම අභියෝගයට ලක් කර ඇත.

සමානාත්මතාව, එහි පවත්නා තෙල් සම්පත නොතකා ගැඹුරු දරිද්‍රතාවයක් සහිත කලාපයක වැඩිදියුණු සමාජ තත්ත්වයන්, ප්‍රකාශනයේ නිදහස සහ දේශපාලන සිරකරුවන් නිදහස් කිරීම ඉල්ලා සිටින විරෝධතාවයන්ට මිලිටර් වටලුමට සමස්ථ ප්‍රජාවන්ම ඇද දමා ඇති පොලිස් රාජ්‍ය ප්‍රහාරයකින් පිලිතුරු දී ඇත.

2015 දෙසැම්බර් මස 06 වන දින ආරක්ෂක අංශ විසින් ඔවුන්ගේ නිවස රාහු කාලයේ වැටලූ අවස්ථාවේ ඉස්රා අල්-ගෝම්මම් සහ ඇගේ සැමියා අත්අඩංගුවට ගත්තේය. එතැන් සිට මාස 32 ක් තිස්සේ ඉන් වැඩි කාලයක් තුළ නීතිඥ සහය වෙත ප්‍රවේශ වීම හෝ ඔවුන්ට එරෙහිව කිසිදු විධිමත් වෝදනාවක් ඉදිරිපත් කිරීමෙන් තොරව ඔවුන් බන්ධනාගාර ගත කොට ඇත. කම්කරු පන්තික පසුබිමකින්

පැමිණෙන, ගෝම්මම්ගේ පවුලට නීතිඥයෙකු හට ගෙවීමට මුදල් තිබුණේ නැත. ඇගේ පියා ඇයව ආරක්ෂා කිරීම සඳහා ස්වේච්ඡාවෙන් ඉදිරිපත් වන නීතිඥයෙකුගේ ආධාරය පැතු වට පමනි ඒ සඳහා නීතිඥයෙකු ඉදිරිපත් වූයේ.

2008 වසරේදී වෝදිත තුස්තවාදයට සම්බන්ධ නඩුකටයුතු විභාග කිරීමට පිහිටුවන ලද සෞදි තන්ත්‍රයේ විශේෂිත අපරාධ අධිකරනය තුළ ඇය සහ ඇයගේ සම වග උත්තරකරුවන්ට එරෙහි නඩුව විභාග කරන ලදී. විත්තිකරුවන්ගේ අයිතීන් සැබැවින්ම නොපවත්නා අධිකරන ක්‍රියා පටිපාටිය, රාජාණ්ඩුව විසින් තීන්දුව මෙන්ම දඬුවම කලින්ම නිශ්චය කරන ලද භාර නඩු විභාගයකි.

සෞදි රජුට සහ රජ කුමරු වන සිහසුනට හිමිකම් කියන 33 විශැති මොහොමඩ් බින් සල්මන්ට අපහාස කිරීම තුස්තවාදී ක්‍රියාවක් ලෙස විස්තර කරන 2017 කුප්‍රකට තුස්ත විරෝධී නීති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ කාර්යය උසාවියට පැවරී ඇත.

එම අධිකරනයම 2014 දී සුප්‍රකට මිනිසුන් පුජකවරයෙකු වන නිම්ර් අල්-නිම්ර් සහ තවත් මිනිසුන් ක්‍රියාකාරීන් හත්දෙනෙකුට මරන දන්ඩනය පැනවීය. 2016 ජනවාරි මාසයේ දී පුද්ගලයන් 47 දෙනෙකු ඝාතනය කළ දිනයේම ඔවුන් ඝාතනය කෙරුණි. උසාවිය විසින් 2016 දී එවැනි ව්‍යාජ දේශපාලන වෝදනා මත තවත් 14 දෙනෙකුට මරන දඬුවම නියම කළේය.

සෞදි තන්ත්‍රය ජනතාව තුස්ත කිරීමේ පුරුද්දක් ලෙස සෞදි රජ මැදුර විසින් ක්‍රියාත්මක කරන නිරපේක්ෂ පාලනයට එරෙහි ඕනෑම බලගතු විරෝධතාවයක් බියවැද්දීමට සිය ගොදුරු වල හිස සුන් මලකඳුන් කුරුසයට තබා ඇත ගැසීම සිදු කරයි.

එම අවසානයම සහිතව පළමු වතාවට කාන්තාවකට දේශපාලන විරෝධයේ වෝදනා එල්ල කිරීමට සෞදි තන්ත්‍රය දැන් යෝජනා කරයි. බොහෝ කාන්තාවන්ට වෙනත් අපරාධයන් සිදුකිරීම සම්බන්ධයෙන් වරදකරුවන් විමෙන් අනතුරුව ඝාතනය කොට ඇත. අනාවාරයේ යෙදීම සම්බන්ධ වෝදනා ලත් කාන්තාවන් සාමාන්‍යයෙන් ගල් ගසා මරා දමයි. හිස ගසා දැමීම සම්බන්ධයෙන් පිරිමින්ට වඩා කාන්තාවන් බොහෝ විරෝධය දක්වන බවත් එබැවින් හිසට වෙඩි තැබීම සිදු කරන බවත් තමා සොයාගත් බව සෞදි දිනපතා පුවත්පතක් වන සැබික් පුවත්පතට සවුදි අලුගෝසුවෙකු ප්‍රකාශ කළේය.

සවුදි අරාබිය, මෙම ග්‍රහලෝකයේ වෙනත් කිසිදු රටකට වඩා වැඩි මිනිසුන් ප්‍රමාණයක් ජනගහනයට අනුපාතිකව ඝාතනය කරයි. පසුගිය වසරේදී පුද්ගලයන් 150 කට ආසන්න පිරිසකගේ හිස් ගසා දැමීය. පසුගිය වසරේ එම කාල පරිච්ඡේදයට සමානුපාතිකව 2018 වසරේ පලමු කාර්තුවේ සියයට 70 කින් ඉහල ගිය හිස ගසා දැමීම් සහිත ව මෙම වසරේදී එය භායානක අයුරින් ඉහලම හිස ගසා දැමීම් ප්‍රමාණයක් සහිත වසර වන බව පෙනෙන්නට තිබේ.

රාජාණ්ඩුවට එරෙහි දේශපාලන විරුද්ධවාදීන්ට අමතරව, අදේවවාදය, දෙවියන්ට අපහාස කිරීම, අනියම් කාම සබඳතා පැවැත්වීම, සමලිංගිකත්වය හෝ හදි හුනියම් කිරීම පිලිබඳව සෞදි උසාවිය විසින් වරදකරු කරනු ලැබූ අයට එබඳු දඬුවම් නියම කරනු ලබයි.

ඉමීජ් පරිපාලනය ඉස්රා අල් ගොම්ගම් හෝ ඇගේ සම වගඋත්තරකරුවන් නුදුරේදීම ඝාතනය කිරීම පිලිබඳව කිසිදු ප්‍රකාශනයක් නිකුත් කර නැත. මාධ්‍ය සාපේක්ෂව ගතහොත් නිහඬය. ඔවුන්ගේ ඉරනම විවේචනය කරමින් කිසිදු කතුවැකියක් පලවී නැත.

මෝර්ට් රටයක් ලබා ගත හැකි සෞදි කාන්තාවන්ට එය පැදවීමට ප්‍රතිපත්තිමය වශයෙන් ඉඩදීමට රජ කුමරු වන මොහොමඩ් බින් සල්මාන් විසින් හඳුන්වා දුන් "ප්‍රතිසංස්කරණ" පිලිබඳව එක්සත් ජනපදයේ සංගත මාධ්‍ය විසින් දැඩිව සිදු කරන ලද ප්‍රචාරයේ අල්පමාත්‍රයක්වත් මෙම සාහසික අපරාධය කෙරෙහි යොමු කරන ලද අවධානය නියෝජනය නොකරයි. සම අයිතිවාසිකම් වෙනුවෙන් පෙනී සිටි සවුදි කාන්තා ක්‍රියාකාරීන්ගේ ආරක්ෂක හමුදාවන් විසින් වට කර ගෙන ඇති බවත් ඔවුන්ගෙන් 14 දෙනෙකු තවමත් සිරගත කොට සිටින බවත් යන කරුන පිලිබඳව සඳහන් වනුයේ යන්තමිනි.

මී#ටු ව්‍යාපාරයට සම්බන්ධව ඉදිරියට පැමැනි පුද්ගලයින් මර්දනයට එරෙහිව කටා කිරීම වෙනුවෙන් සෞදි කාන්තාවක් ඝාතනය කිරීමට තර්ජනය කිරීම පිලිබඳව පැහැදිලිවම නිහඬව සිටී. ඔවුන් යෝජනා කරන කාන්තාවන්ගේ ආරක්ෂාව ධනවාදයේ ගොදුරු දක්වා කිසිදු විස්තාරනය කිරීමවත්, එක්සත් ජනපද අධිරාජ්‍යවාදයේ ගෝලීය අවශ්‍යතා සමග මොනම ආකාරයකින් හෝ ගැටීමවත් කිසිදු සිදු නොකරයි.

අප්‍රේල් මාසයේ දී බින් සල්මන් එක්සත් ජනපදයේ සංචාරය කල විට, ඉමීජ් පරිපාලනය විසින් පමනක් නොව, මාධ්‍ය සහ ඇමසන් ප්‍රධාන විධායක නිලධාරී ජෙෆ් බෙසෝස් ගේ සිට ඔබිරා චින්ලේ, බිල් ගේට්ස් සහ ඇපල් ප්‍රධාන විධායක නිලධාරී ටීම් කුක් දක්වා ඇමරිකානු බිලියන පතිගත් සමූහයක් විසින් ඔහුට උත්සවශ්‍රීයෙන් පිලිගනු ලැබීය.

මෙම රාජ්‍ය අපරාධකරුවා සහ මිනීමරුවා සිංහයෙක් කිරීමට සම්බන්ධ වී ඇත්තේ බලශක්ති සංගත වල ලාභ අවශ්‍යතා පමනක් නොව සෞදි අරාබියේ තෙල් සම්පතෙන් ලාභ ලබා ගැනීමට උත්සාහ කරන ආයුධ නිෂ්පාදකයන්, බැංකු හා වෙනත් බොහෝ සංගතවල ලාභ අවශ්‍යතා ය.

දශක හතකට අධික කාලයක් පුරා ඩිමොක්‍රටික් හා

රිපබ්ලිකන් යන පරිපාලනයන් දෙකම සෞදි රාජාණ්ඩුව එය කට පෙත්ත දක්වාම සන්නද්ධ කරමින් මැද පෙරදිග එක්සත් ජනපද පිලිවෙතෙහි කඩ ඇනයක් ලෙස ලෝකයේ වඩාත්ම ප්‍රතිගාමී තත්ත්වයන්ගෙන් එකක් වන සෞදි රාජාණ්ඩුවට එකසේ සහය දක්වා ඇත. කලාපයෙන් ඉරාන බලපෑම ආපස්සට පෙරලා යැවීමේ සහ එක්සත් ජනපද ආධිපත්‍යය සාක්ෂාත් කර ගැනීමේ අරමුණ වෙනුවෙන් සෞදි අරාබිය සහ ඊස්රායලය යන රටවල් දෙකම ඇතුලුව ඉරාන විරෝධී සන්ධානයක් සැකසීමට උත්සාහ කරමින් ඉමීජ් පරිපාලනය විසින් ඉරානයට එරෙහි එක්සත් ජනපද කුපිතකරනය උත්සන්න කර ඇති හෙයින් මෙම සහය වැඩිවූවා පමනි.

ඉමීජ් පරිපාලනය සාමකාමී විරෝධතාවය වෙනුවෙන් සෞදි කාන්තාවක් සහ ඇයගේ අනෙකුත් වග උත්තරකරුවන් හිස ගසා දැමීමට තර්ජනය කිරීම පිලිබඳව නිහඬ බව පවත්වා ගන්නා පරිදීම ඔබාමා පරිපාලනයද ඔහු බලයේ සිටින විට දේශපාලන සිරකරුවන් මහා පරිමාණයෙන් ඝාතනය කිරීමට සැලකිය යුතු ප්‍රතිචාරයක් දැක්වූයේ නැත. ඒ වෙනුවට ඩිමොක්‍රටික් හා රිපබ්ලිකන් ධවල මන්දිර සාමාජිකයන් සෞදි තත්ත්වය සමග ඩොලර් බිලියන සිය ගනනක ආයුධ ගනුදෙනුවලට අත්සන් කලේය.

එමෙන්ම පරිපාලනයන් දෙකම 16,000 ක් පමණ ඝාතනය කොට මිලියන 8.5 කට අධික ප්‍රමාණයක් භාමන් බවේ අද්දරටම ගෙන ආ යේමනය නම් දරිද්‍රතාවයේ ගිලිනු රටට එරෙහිව සෞදි හට කන්ඩායම් විසින් දියත් කල සමූල ඝාතනයකට සමාන යුද්ධය සඳහා ඇදහිය නොහැකි තරම් යුද ආධාර සැපයීය.

බ්‍රහස්පතින්දා හොබෙයිඩා නම් විනාශ කරන ලද වරාය නගරයේ ආසන්න යුද පිටියකින් පලායමින් සිටි පවුලක් ගමන් කල වාහනය විනාශ කර දැමූ සෞදි ගුවන් ප්‍රහාරයකින් ලමයින් 22ක් ද ඇතුලුව සිවිල් වැසියන් 27 ක් ඝාතනය කල බව වාර්තා විය. මෙම දාමරකකම සිදුවනුයේ ලමයින් 40 දෙනෙකු ඇතුලුව පුද්ගලයන් 51 දෙනෙකු මරා දමමින් පාසල් ලමුන් පිරි බස් රටයක් එක්සත් ජනපදය විසින් සපයන ලද බෝම්බයක් විසින් කැබලි වලට කුඩුකර දැමූ අගෝස්තු 09 ප්‍රහාරයෙන් යන්තම් සති දෙකකට පසුය. මෙම මහජන ඝාතන ක්‍රියාවන් පිලිබඳවද මාධ්‍ය තුල ලබා ගෙන ඇත්තේ සීමිත අවධානයක් වන අතර මිලේවිජ් යුද්ධය සඳහා එක්සත් ජනපද සහායෙහි වෙනසක් සිදුව නැත.

සෞදි රාජකීය ආඥාදායකත්වය, එහි රුදුරු අපරාධ සහ ඒවා සඳහා එක්සත් ජනපද සහාය සැකසී ඇත්තේ වෙනිසියුලාවේ සිට සිරියාව, ඉරානය, රුසියාව හා චීනය දක්වා වූ සිය කොල්ලකාරී අරමුණු සාධාරණීකරනය කිරීමට වොෂිංටනය විසින් පොම්ප කරන සියලු "මානව අයිතිවාසිකම්" ප්‍රචාරනය මැන බැලීමට සුදුසු මිනුම් දන්බෙති.

බිල් වැන් ඕකන් විසිනි